

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 327/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **TJ ŠPORTVÝROBA KOŠICE, s. r. o.**, Kostolianska cesta 3436/14, Košice, IČO 36 197 181, zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/262/2021 z 29. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 11. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1Cdo/262/2021 z 29. novembra 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 28C/159/2008-988 z 15. mája 2017 zamietol žalobu sťažovateľky (obchodnej spoločnosti od 24. marca 2000 do 14. októbra 2003 vystupujúcej pod obchodným menom [REDAKOVANÉ]) podanú mu 31. marca 2008, ktorou si proti mestu Košice (ďalej len „žalovaný“) uplatnila peňažný nárok v sume 24 445,26 eur z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností – stavieb nachádzajúcich sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], a to ihriska na hádzanú na parcele č. [REDAKOVANÉ] a ihriska na tenis na parcelách č. [REDAKOVANÉ] a č. [REDAKOVANÉ] vrátane ich príslušenstva, za ktoré označila drobné stavby čerpacej stanice na vodu a plechového skladu, spevnené plochy, studňu a odvodňovacie žľaby, oporný múr

a oplotenia – za obdobie od 1. apríla 2006 do 31. marca 2007 tvrdiac, že sú jej vlastníctvom na základe kúpnej zmluvy, ktorú sťažovateľka ako kupujúca uzavrela ešte 29. decembra 2003 s občianskym združením [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ktoré vzniklo 7. augusta 1990 ako dobrovoľné združenie občanov, ktorí jeho prostredníctvom vykonávajú záujmovú činnosť v telesnej výchove, športe a iných pohybových aktivitách, a ktoré užíva a prevádzkuje na základe zmluvných vzťahov štátny, prípadne iný zverený majetok, o ktorý je povinné sa starať, chrániť ho a zveľaďovať a nakladať s ním v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi; <https://ives.minv.sk/rmno>) ako predávajúcim s poukazom na to, že žalovaný nájomnou zmluvou č. 95/00256/NMZ/500 z 30. októbra 1995 prenechal uvedenému občianskemu združeniu pozemok parc. č. [REDAKOVANÉ] na dočasné užívanie na účel jeho využitia na športové účely. Podaniu žaloby predchádzali neúspešné rokovania medzi sťažovateľkou a žalovaným „o vysporiadaní vzájomných práv a nárokov vo vzťahu k sporným objektom i iným športovým zariadeniam v mestskej časti [REDAKOVANÉ]“.

2.1. Žalovaný nárok sťažovateľky neuznal a v spore ťažiskovo spochybnil nielen aktívnu vecnú legitimáciu sťažovateľky namietajúc, že ihrisko na hádzanú a ihrisko na tenis nie sú samostatnými predmetmi občianskoprávných vzťahov (stavbami) spôsobilými prevodu, ale sú súčasťou pozemku, ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalovaného, pričom príslušenstvo zdieľa osud hlavnej veci, ale aj svoju pasívnu vecnú legitimáciu, keďže v rozhodnom čase pozemok parc. č. [REDAKOVANÉ] so všetkými jeho súčasťami vrátane sporných objektov (okrem plechového skladu, do ktorého je možný prístup len zo susedného pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ], ktorý žalovanému nepatrí) právne i fakticky na základe podnájomnej zmluvy užívala obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ].

2.2. Okresný súd z relevantných výpisov z listov vlastníctva zistil, že výlučným vlastníkom pozemku v parc. č. [REDAKOVANÉ], na ktorom sa v zmysle zhodných tvrdení sporových strán v rozhodnom čase nachádzal športový areál je žalovaný a že výlučným vlastníkom susedného pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] je (a v celom žalovanom období bola) obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]. Zo znaleckých posudkov vypracovaných [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v roku 2012 vyplynulo, že uvedené ihriská boli spevnenými plochami zhotovenými spracovaním zemského povrchu vrstvením prírodných materiálov (štrk, asfaltobetón a antuka) bez použitia spojovacieho materiálu (betónu), ktorým by došlo k ich previazaniu a prepojeniu. Kontrolným znaleckým dokazovaním nariadeným v roku 2014 mal okresný súd preukázané, že v dôsledku stavebných zmien sa už na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] nenachádzali uvedené ihriská, ale plochy s betónovým, resp. dláždeným povrchom, pričom nebolo možné jednoznačne určiť, z akých materiálov boli zhotovené. Okresný súd preto v zhode so žalovaným nepovažoval uvedené ihriská za stavby spojené so zemou pevným základom, ale za súčasť pozemku, ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Okresný súd zároveň vyhodnotil kúpnu zmluvu z 29. decembra 2003 ako celok ako neplatnú pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, keďže občianske združenie [REDAKOVANÉ] uvedené ihriská ako predmet spôsobilý prevodu (hlavnú vec) nikdy nevlastnilo, preto nemohlo dôjsť ani k prevodu príslušenstva (hlavnej veci) na sťažovateľku. Keďže sťažovateľka nevlastnila v rozhodnom čase (od 1. apríla 2006 do 31. marca 2007) uvedené ihriská ani ich príslušenstvo a keďže jej nesvedčil ani iný právny dôvod oprávňujúci ju tieto zariadenia užívať či požívať úžitky z nich, je vylúčené, aby sa žalovaný na úkor sťažovateľky bezdôvodne obohatil ich užívaním alebo inkasovaním odplaty za užívanie týchto objektov nájomcom, resp. podnájomníkom.

3. Na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 1Co/49/2018 z 13. marca 2019 rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] s tým, že aj podľa jeho názoru uvedené ihriská nemali charakter samostatnej veci spôsobilej prevodu, v dôsledku čoho nemožno hovoriť o následnom vzniku vlastníckeho práva sťažovateľky k nim ako ku stavbám ani k ich príslušenstvu, a teda užívaním uvedených ihrísk sa žalovaný nemohol bezdôvodne obohatiť na úkor sťažovateľky.

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP tvrdiac, že nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa nej spočívalo jednak v tom, že stavby zriadené právnym predchodcom žalobkyne (občianskym združením), a to čerpacia stanica na vodu, plechový sklad a oplotenie, sú príslušenstvom pozemku, na ktorom sú postavené a zdieľajú jeho právny osud, ako aj v právnom názore, že ak je predmetom kúpnej zmluvy hlavná vec a jej príslušenstvo, ktoré je jednoznačne identifikované, a táto hlavná vec v skutočnosti nie je vecou v občiansko-právnom zmysle, potom je neplatná celá zmluva, aj tá jej časť, ktorá sa týka prevodu príslušenstva, ktoré je jednotlivo identifikované a ktoré môže tvoriť predmet občiansko-právnych vzťahov.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením (doručeným právnomu zástupcovi sťažovateľky 11. januára 2024) dovolanie odmietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd poukázal na to, že sťažovateľka v dovolaní nespochybnila právnu kvalifikáciu ihriska na hádzanú a ihriska na tenis ako súčasti pozemku (§ 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorý je (a aj v rozhodnom čase bol) vo vlastníctve žalovaného (a v malej časti, pokiaľ ide o parc. č. [REDACTED], vo vlastníctve obchodnej spoločnosti [REDACTED]). Skutočnosť, že uvedené ihriská nie sú samostatnými stavbami, ale predstavujú len úpravu povrchu pozemku, vyplynula ako skutkové zistenie z dokazovania vykonaného okresným súdom, pričom v dovolaní nie je možné zistený skutkový stav prehodnocovať [čo sťažovateľka neurobila, keďže nevzniesla dovolacie námietky podľa § 420 písm. f) CSP k priebehu alebo vyhodnoteniu dokazovania]. Vzhľadom na to nebol sporný záver súdov nižšej inštancie, že uvedené ihriská nie sú samostatnými vecami v právnom slova zmysle, ale sú súčasťou pozemku, na ktorom sú zriadené, a ako súčasť pozemku zdieľajú právny osud pozemku vrátane jeho vlastníctva. Na tom nič nemení ani prípadné zriadenie týchto ihrísk iným subjektom než vlastníkom pozemku. Záver súdov nižšej inštancie, že užívaním týchto ihrísk sa žalovaný nemohol bezdôvodne obohatiť na úkor sťažovateľky, teda nebol v dovolaní spochybnený.

5.1. Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd konštatoval, že otázka kvalifikácie čerpacej stanice na vodu, plechového skladu a oplotenia ako príslušenstva pozemku nebola tou (podstatnou) právnou otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 uvádzacia veta CSP). Podstatné bolo posúdenie vôle účastníkov kúpnej zmluvy z 29. decembra 2003 (ktorou mala sťažovateľka tieto stavby nadobudnúť) previesť uvedené stavby nie samostatne, ale len ako príslušenstvo iných vecí – uvedených ihrísk, preto túto časť kúpnej zmluvy nebolo možné oddeliť od ostatného obsahu kúpnej zmluvy (§ 41 Občianskeho zákonníka). Z uvedených dôvodov bolo potrebné dovolanie vo vzťahu k tejto otázke odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP ako také, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

5.2. Podľa názoru najvyššieho súdu súdy nižšej inštancie jasne poukázali na to, že príslušenstvo môže byť samostatným predmetom prevodu, pokiaľ je zrejmé, že vôľa zmluvných strán smeruje k takémuto osamostatneniu príslušenstva. V posudzovanej veci však tomu tak nebolo a vôľa

zmluvných strán kúpnej zmluvy z 29. decembra 2003 smerovala k prevodu uvedených ihrísk, pričom čerpacia stanica na vodu, plechový sklad a oplotenie mali byť prevádzané len ako príslušenstvo uvedených ihrísk, nie ako samostatné veci. Teda dôvodom zamietnutia žaloby vo vzťahu k týmto stavbám nebola len samotná nemožnosť prevodu uvedených ihrísk ako hlavnej veci (ktorá by automaticky spôsobovala neplatnosť kúpnej zmluvy aj vo vzťahu k uvedeným stavbám), ale aj vôľa zmluvných strán previesť tieto stavby ako príslušenstvo ihrísk. Pokiaľ sťažovateľka pri formulácii právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP opomenula podstatnú súčasť argumentácie odvolacieho súdu, absentuje už totožnosť ňou položenej otázky (resp. spochybneného právneho názoru) s otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, preto bolo potrebné dovolanie vo vzťahu k takto formulovanej dovolacej otázke odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP ako také, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] opakovane predostrela právne posúdenie veci, a to tak, že správne je také posúdenie podstatnej otázky, podľa ktorého neplatnosť kúpnej zmluvy týkajúcej sa hlavnej veci nespôsobuje bez ďalšieho neplatnosť takejto zmluvy aj vo vzťahu k ostatným častiam, a to konkrétne tým, ktoré sa týkajú vecí označených ako príslušenstvo hlavnej veci. Na základe uvedeného vyjadrila presvedčenie, že takto vymedzená druhá právna otázka spĺňa požiadavky uvedené v § 421 ods. 1 písm. b) v spojení s § 432 CSP, a pokiaľ dovolací súd odmietol jej dovolanie, odmietol ho bez toho, aby na takýto postup bol oprávnený.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/262/2021 z 29. novembra 2023 (body 5 až 5.2), s ktorým sťažovateľka nesúhlasí a považuje ho za nezákonné (bod 6).

8. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

9. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

10. Konaním a rozhodovaním všeobecných súdov je teda ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, ak sa ústavnou sťažnosťou namieta porušenie takých základných práv alebo slobôd, ktorým nebola poskytnutá účinná ochrana. Účinnú ochranu základných práv a slobôd (okrem iného) predstavuje opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 36/96).

11. Pri rozhodovaní o dovolaní je najvyšší súd súdom, ktorý okrem rozhodovania o právach a povinnostiach sporových strán „súdi súdy“ s dôsledkami pre súčasných i budúcich účastníkov konania a strany sporu. Rozhodnutím o dovolaní sa cez interpretáciu vdychuje život právnym normám s dôsledkami pre celé územie Slovenskej republiky (I. ÚS 336/2019).

12. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

13. Súčasťou veci je všetko, čo k nej podľa jej povahy patrí a nemôže byť oddelené bez toho, že by sa tým vec znehodnotila (§ 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Súčasťou veci nie je spôsobilým predmetom občianskoprávneho vzťahu, pokiaľ nie je zákonom ustanovené inak. Súčasťou veci má rovnaký právny režim ako hlavná vec. Tak je to aj vtedy, ak sa v dôsledku faktického spojenia stala súčasťou hlavnej veci taká vec, ktorá bola samostatnou vecou (R 4/1992).

14. Sťažovateľka ani v ústavnej sťažnosti nespochybnila právnu kvalifikáciu ihriska na hádzanú a ihriska na tenis ako súčasti pozemku (§ 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorý je (a aj v rozhodnom čase bol) vo výlučnom vlastníctve žalovaného, a teda ani záver okresného súdu a krajského súdu, že žalovaný sa ich užívaním nemohol bezdôvodne obohatiť na úkor sťažovateľky.

15. Nespokojnosť sťažovateľky smeruje výlučne proti odmietnutiu jej dovolania najvyšším súdom v otázke neplatnosti kúpnej zmluvy z 29. decembra 2003 týkajúcej sa príslušenstva hlavnej veci, t. j. čerpacej stanice na vodu, plechového skladu a oplotenia, ktoré považuje za samostatné veci spôsobilé prevodu, ktorých užívaním sa mal žalovaný bezdôvodne obohatiť na úkor sťažovateľky.

16. Preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že jeho záver o odmietnutí dovolania sťažovateľky je ústavne konformný a udržateľný. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.).

17. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne uviedol, že pokiaľ sťažovateľka pri formulácii právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP opomenula podstatnú súčasť argumentácie

odvolacieho súdu (bod 3), absentuje už totožnosť ňou položenaj otázky (resp. spochybneného právneho názoru) s otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, preto bolo potrebné dovolanie vo vzťahu k takto formulovanej dovolacej otázke odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP ako také, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

18. Ústavný súd preto konštatuje, že medzi uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

19. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu